

A faktoring szerződés

Tartalomjegyzék

- 27. A faktoring szerződés
 - 27. 1. A faktoring szabályozásának történeti előzményei
 - 27. 2. A faktoring szerződés tartalma
 - 27. 2. 1. A faktoring szerződés célja
 - 27. 2. 2. A faktor visszkereseti joga
 - 27. 2. 3. A faktordíj
 - 27. 2. 4. A szerződés alanyai
 - 27. 2.5. A faktoring szerződés tárgya
 - 27. 3. nyilvántartásba-vételi kötelezettség
 - 27. 4. A szerződés felmondása
 - 27. 4. A kölcsönszerződés szabályainak megfelelő alkalmazása

27. A faktoring szerződés

27. 1. A faktoring szabályozásának történeti előzményei

A faktorálás hosszú múltra visszatekintő pénzügyi művelet, amely napjainkban ismét virágkorát éli. A modernkori faktoring intézménye a középkori angol és német kereskedőházak tengeren túli kirendeltségeinek működéséhez köthető, amely kereskedelmi kirendeltségeket a képviselők, az úgynevezett faktorok vezették. A mai típusú szerződéshez legközelebb álló alakzat a XIX. század végén alakult ki az Amerikai Egyesült Államokban. Ebben az időszakban Amerika saját textiliparának fejlődését importvédő vámokkal biztosította, amely hatására a textilipar olyan mértékű növekedésbe kezdett, amelynek során az előállítók csak úgy tudták ezt az expanziót fenntartani, hogy a „faktorházak” megvásárolták a gyáraktól azoknak a vevőikkel szemben fennálló követeléseit. Ekkoriban az amerikai faktorcégek elsősorban családi tulajdonban voltak, de 1860-ban lehetőség nyílt a bankok számára is, hogy ilyen tevékenységet folytassanak. Ebben az időszakban fedezték fel maguknak Európát az amerikai iparvállalatok, a kék az új piacra való belépés során magukkal hozták a faktorálás intézményét, és az azt végző bankokat és vállalkozásokat.

A faktoring szabályozatlansága bizonytalanságot okozott a gazdasági életben, ezt igyekezett feloldani az 1988. május 28-án Ottawaban elfogadott UNIDROIT Egyezmény a nemzetközi követelésvétekről. Az egyezmény magára az ügyletre igen szűk szabályozást tartalmaz, valós célja inkább a fő tájékozási pontok meghatározásában rejlik. Az egyezmény implementálására a magyar jogban a nemzetközi követelésvétekről szóló 1997. évi LXXXV. törvénnyel került sor. Ennek meghatározása szerint a faktoring-szerződés az a szerződés, amelyet az egyik fél (szállító) a másik szerződő féllel (faktor) köt, és ennek alapján:

- a szállító a faktorra fogja engedményezni az olyan adásvételi szerződésből keletkezett kinnlevőségeit, amelyek a szállító és vevői által kötött szerződésekből erednek, feltéve, hogy ezen szerződések tárgyát az adós nem személyes, családi, vagy háztartási használat céljából szerezte meg;

- a faktornak az alábbiak közül legalább két tevékenységet kell ellátnia: A szállító megelőlegezése, a kinnlevőségekkel kapcsolatos számlavezetés, a kinnlevőségek beszedése, védelem az adós fizetési késedelme, vagy mulasztása esetére;

- a kinnlevőségek engedményezéséről az adósokat írásban értesíteni kell.

A faktorálás jogi szabályozását érintőlegesen tartalmazza a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi XXII. törvény (a továbbiakban: Hpt). A Hpt 2. számú mellékletében az értelmező rendelkezések között a faktoring szerződést, mint a pénzkölcsön nyújtásának egyik formáját határozza meg. „10.2. pénzkölcsön nyújtás ... b. követelésnek - az adós kockázatának átvállalásával, vagy anélkül történő - megvásárlása, megelőlegezése (ide értve a faktoringot és a forfetirozást is), valamint leszámítolása, függetlenül attól, hogy a követelés esedékességének nyilvántartását és a kintlévőségek beszedését ki végzi.”

A fenti definíciók a kialakult hazai joggyakorlatban azt jelentették, hogy a számlaköveteléseket lejárat előtti, meghatározott finanszírozási feltételekkel általában visszkereset mellett vásárolták meg. A visszkereset kikötése pedig azt jelentette, hogy a faktor a kötelezett nemfizetése esetén kérheti az engedményező szállítóktól -a követelés visszaengedményezése mellett- a szállító részére általa átutalt összeg, illetőleg járulékok meg -és visszafizetését, azaz a faktorálás előtti állapot visszaállítását.

Megjegyzés

A magánjogunk azon szabályozási hiányosságát, amely a faktorálás jogintézményét csak érintőlegesen szabályozta, a bírói gyakorlat a régi Ptk. megfelelő rendelkezéseinek alkalmazásával pótolta. A faktoringot egy nem nevesített, atipikus szerződésfajtának tekintették, és a Ptk.-nak az engedményezésre és a tartozásátvállalásra vonatkozó szabályait alkalmazták, figyelembe véve a hitel- és kölcsönszerződés, valamint az adásvétel elemeit.

A faktoring szerződés lényegét ragadta meg a Szegedi Ítéltábla a BH 2005.72. alatt megjelent döntésében. E szerint a faktoring lényege a követelésnek -a behajtás kockázata átvállalásával, vagy anélkül történő- megvásárlása, megelőlegezése. A faktoring atipikus szerződés, amely a felek üzleti szerződési céljától, szándékától függően a visszterhes engedményezés, az adásvétel, illetve hitelviszony elemeit foglalja magába. A jogesetben kifejtettek szerint a faktoring szerződést az sem teszi érvénytelenné, ha az engedményezett követelésről bebizonyul, hogy az nem is létezett, azaz „fiktív” ügylet volt, vagy az alapügylet más okból érvénytelen, vagy ha az engedményezett követelés megszűnt. Ha az átruházott követelés valamilyen okból nem állt fenn, a faktoráló ezért helytállással tartozik.

A faktoring ügyletet tartalma szerint követelés átruházással biztosított hitelezésnek tekintettel a Győri Ítéltábla Gf.II.20.281/2005/4. számú határozatában. A faktoring szerződésre ezért alkalmazni rendelte az engedményezési szerződés régi Ptk.-ban rögzített szabályait, így a Ptk. 329.§ (3) bekezdését is.

A jogalkalmazó szerveken kívül más szervezetek is próbálták definiálni a faktoringot, így az APEH is élt a determináció lehetőségével, amikor a 41/2005. Számviteli kérdést kiadta. E szerint a faktoringot kétféleképpen értelmezte: - egyrészt a faktoring, mint a követelés ellenérték fejében történő átruházás az 1959. évi IV. törvény 328-331.§-ának megfelelő engedményezésnek tekintendő. Másrészt a kölcsönnyújtás, így a faktoring is pénzügyi szolgáltatás, azt csak pénzügyi intézmény folytathatja üzletszerűen.

A BH 1999.77. alatt megjelent döntés szerint a Legfelsőbb Bíróság a faktoring szerződést valamely jövőben esedékessé váló követelés átruházásának megvásárlásának tekintette.

A faktoring fajtái

A faktoring kialakulása során a kezdeti időkben elsősorban az ügynöki funkció dominált, ez később párosult adminisztratív szolgáltatásokkal, és végül a modernkori faktorálás legsarkalatosabb pontja a pénzügyi szolgáltatás és a finanszírozás vált. A szerződés különböző típusokba sorolása a meghatározott tartalmi elemek alapulvételével történhet.

- a.) Az ügylet lehet visszterhes (visszkeresetet), vagy visszteher nélküli (visszkereset nélküli). A visszteher nélküli, vagy más néven valódi faktoring lényege, hogy tartalmazza a vevő nem fizetési kockázatát, azaz a del credere rizikó átvállalását és a számlák nyitását. Ezzel szemben a visszterhes, vagy más néven nem valódi faktoring lényege abban áll, hogy a faktor nem vállalja be a del credere kockázatot, de finanszírozást nyújt.
- b.) Az alapján, hogy értesítik-e az adóst, vagy sem, megkülönböztethetünk nyílt, vagy csendes faktoringot.

- c.) Ha az alapján differenciálunk, hogy ki végzi a beszédést, lehet, hogy csak a faktor, de az is lehet, hogy maga az ügyfél a faktor ügynökeként, ebben az esetben az ügyfél végzi az adminisztrációt, fogadja letéti számláján a teljesítést és továbbítja a faktor számlájára.
- d.) A faktor által nyújtott szolgáltatás alapján megkülönböztethető finanszírozási, vagy lejárat (esedékességi) faktoringot. Az előbbi fajtánál a faktor a számla keltétől a vevő, vagy a saját fizetési kötelezettségének a beálltáig megelőlegezi azok összegét, ez azoknak az ügyfeleknek jó, akiknek pénzre van szükségük vevőik szállítói hiteligényei finanszírozására. A lejárat, vagy esedékességi faktoringnál az előre megállapított lejárat napon kell fizetnie a faktornak, függetlenül attól, hogy fizettek-e neki, vagy sem. A faktor csak akkor fizet a vevő helyett, ha a vevő helyzetében olyan változás áll be, amely alapján fizetési kötelezettségét nem tudja teljesíteni.
- e.) A jogviszony közvetett tárgya szerint amely lehet bármilyen pénzben teljesíthető, lejárt fennálló, vagy jövőben keletkező követelés, megkülönböztethetünk színlelt, vagy nem színlelt faktoringot. Színlelt a faktoring akkor, ha az adott követelés lejárt. Ennek fordítottja, amikor a szerződés tárgya egy le nem járt követelés, ami akár fennálló, akár jövőben keletkező követelés lehet.
- f.) A jogviszony időtartama alapján lehet keretszerződéses, vagy eseti faktorálás. Eseti faktorálás során olyan követelés vásárlás történik, amely alapján egy pénzügyi intézmény rövid lejáratú hitelt nyújt úgy, hogy partnerétől rövid lejáratú követelést vásárol, és ezért díjat számít fel. Amennyiben a pénzügyi intézmény bizonyos rendszerességgel tartósan szolgáltatásokat nyújt ügyfelének, úgy faktorálási keretszerződést kötnek, ebben az esetben a követelések kezelése mellett információt nyújt a vevői körrel, beszédi az áru ellenértékét, stb. .
- g.) A hárompólusú jogviszony szereplőinek székhelye szerint megkülönböztethetünk belföldi és nemzetközi faktoringot. A belföldi ügylet esetén minden szereplő ugyanabban az országban rendelkezik székhellyel. A nemzetközi faktoringot tovább differenciálhatjuk exportra, vagy importra irányuló ügyletekre. A nemzetközi faktoring sajátossága, hogy többnyire kétfaktoros rendszerben működik, ami azt jelenti, hogy az ügylet hárompólusú helyett négypólusúvá válik. Az exportőr szerződést köt a székhelyének megfelelő ország hazai faktorával az exportfaktorral. Rá engedményezi a deviza követelését, majd ezek után ő keresi meg a társfaktort az importőr országában, aki import faktorként jár el. Az importfaktor vizsgálja a külföldi vevő bonitását, valamint értesíti őt az ügylet tényéről, és hogy a fizetést nekik kell teljesíteni.

A rendkívül változatos formájú faktoring ügyletek közül a jogalkotónak ki kellett választani, hogy melyik típusú faktoring ügyletet kívánja a törvényben szabályozni, hiszen valamennyi típusú faktoring jogviszony egységesen nem szabályozható. A Ptk. alapkoncepciója szerint a különböző ügyleti tartalom szempontjából a legjelentősebb eltérés a faktor adóssal szembeni visszakereseti jogának fennállása.

Azaz, hogy a faktornak van-e az adóssal szemben megtérítési igénye. Visszkereseti jog hiányában ugyanis a jogalkotó értelmezése szerint az ügylet nem határolható el az adásvételtől, így nem is merül fel olyan szabályozási igény, amelyet az adásvétel, mint jogcím, és az engedményezés, mint rendelkező ügylet ne tartalmazna. A törvényalkotás folyamatában felmerült annak kérdése is, hogy a faktoring jogintézményét az engedményezés és tartozásátvállalás speciális eseteként, vagy önálló, sui generis jogügyletként szabályozza.

A Ptk. végleges szövege a faktoring szerződést önálló jogintézményként határozta meg a pénz- és hitelviszonyok között elhelyezve, ezzel is megerősítve a jogintézmény korábbiaktól eltérő megítélését. Ebből következően a faktoring szerződésként kizárólag azokat a finanszírozási célú szerződéseket szabályozza, amelyek esetében a faktor által nyújtott hitel fedezeteként az adós a követelés átruházására köteles, és amely ügyletben a faktort a nemteljesítés esetén visszkereseti jog illeti meg. A törvény szabályozása azonban diszpozitív jellegű, tehát nem tiltja meg a nem visszkeresetes, illetve nem finanszírozású célú követelés átruházást, az ilyen ügyletek azonban továbbra is atipikus szerződésnek fognak minősülni.

Olvasmány

Ajánlott irodalom:

- Papp Tekla: Atipikus szerződések – Szeged, 2004
- Hecz Katalin: A faktor kockázatai és azok kezelésének lehetőségei
- dr. Martinkó Károly: Faktoring a vállalat finanszírozás hamupipőkéje – Budapest, 2002
- dr. Nochta Tibor: Vázlatok a faktoring szerződés magánjogi alapkérdéseire - Magyar jog 1996 XLIII. évfolyam
- dr. Szanszló Norbert: A faktoring fajtái - Magyar Jogászegylet 14. vándorgyűlése Budapest 2000
- Szentiványi Iván: A faktoring és ami mögötte van - Gazdasági és Jog III. évfolyam 1/1995.
- Szántó András: A faktoring gazdasági jelentősége és jogi szabályozása - Polgári jogi Tudományos Diákkör Évkönyve 2001/2002 tanév Budapest 2003.
- Leszkoven László: A fiduciárius engedményezés jogi természetéről - Gazdasági és Jog X. évfolyam 3. szám 2002
- dr. Petrik Béla: A faktoring ügyletekről - Magyar jog L. évfolyam 1. szám 2003.
- Miskolczi Bodnár Péter: Egyes atipikus szerződések - Gazdaság és Jog V. évfolyam 1/1997.
- dr. Darázs Lénárd: A faktoring ügylet közgazdasági háttere és hasznossága - Magyar Jogászegylet 14. vándorgyűlése Budapest 2000

27. 2. A faktoring szerződés tartalma

6:405. § [Faktoring szerződés]

Faktoring szerződés alapján a faktor meghatározott pénzösszeg fizetésére, az adós harmadik személlyel szembeni követelésének a faktorra engedményezésére köteles; ha az engedményezett követelés esedékességekor a kötelezett nem teljesít, az adós a kapott összeg visszafizetésére és kamat fizetésére, a faktor a követelés visszaengedményezésére köteles.

27. 2. 1. A faktoring szerződés célja

A jogalkotó a le nem járt követelések faktorálása tekintetében az ügylet jellegadó ismérvének a finanszírozási célt tekinti abból kifolyólag, hogy az átruházó az engedményezés során azt feltételezi, hogy a követelés kötelezettje az esedékességekor teljesíteni fog. A faktorálásra tehát nem a nemfizetés kockázatának elkerülése érdekében kerül sor, hanem azért, mert a követelés átruházója számára finanszírozási problémát okoz az adott esetben hosszabb fizetési határidő. Ez a jellegadó sajátossága a faktoringot a kölcsönszerződéshez teszi hasonlatossá.

A Ptk.6:405.§-a alapján tehát a faktor meghatározott pénzösszeg fizetésére, az adós pedig harmadik személlyel szembeni követelésének a faktorra engedményezésére köteles, ha az engedményezett követelés esedékességekor a kötelezett nem teljesít.

27. 2. 2. A faktor visszkereseti joga

A Ptk. a tartalmi megfogalmazásból kitűnőleg a visszkeresetes faktoringot tekinti főszabálynak, ahol a faktor a kötelezettnek az esedékességekor történő nem teljesítése esetén azonnal érvényesítheti visszkereseti jogát. Ebben a Ptk.-ban szabályozott modellben a faktort nem terheli a del credere felelősség, ezért az adós fizetési képtelensége esetén a jogosultnak vissza kell fizetnie a faktor által megfizetett összeget, és a felek által megállapított kamatát. A faktor nem nyújt védelmet az adós késedelme, vagy nem teljesítése esetére, ennek alapján a követelés behajtására sem köteles. Az adós visszafizetési kötelezettsége azonnali, semmiféle sortartási kifogást nem érvényesíthet, kivéve, ha ebben a felek előzetesen megállapodtak. A Ptk. szabályozása azonban diszpozitív, ettől a felek közös megállapodásukban eltérhetnek.

27. 2. 3. A faktordíj

A faktoring szerződés alapján a faktor a szerződésben meghatározott összeget köteles megfizetni az adósnak oly módon, hogy a követelést a faktor leszámítolja az engedményezett követelés esedékességig hátralévő időre eső kamat mértékével, és -amennyiben a felek ebben még megállapodtak- a követelés behajtásának a kockázatával, valamint az ügylethez kapcsolódó egyes költségekkel.

A faktorálás az ügylet sajátossága miatt mindig visszterhesen, ellenérték fejében történik. A faktordíj több elemből áll, ez biztosítja a faktor ügyleti nyereségét, amelyek egy része a hitelszerződések elemei közül, mások a faktoring szerződés miatt kerülnek a szerződésbe. A faktordíj ezért magába foglalja a faktorálás valamennyi költségét, valamint azt a kamatot, amely a megelőlegezett összeg után fizetendő. E körbe tartozhat -amennyiben a felek így állapodnak meg- az átvállalt követelés behajtási kockázata alapján számított átalányösszeg is. A faktor díjának megállapítása az adós határidőben történő teljesítéséig irányadó, nem teljesítés vagy késedelmes teljesítés esetén ugyanis a szerződésszegés esetére megállapított jogkövetkezmények alkalmazandóak.

27. 2. 4. A szerződés alanyai

A faktoring szerződés a faktor és az adós között jön létre, az ügylet azonban ténylegesen három-pólusú, hiszen érinti az adós és a harmadik személy közötti (kötelezett) jogviszonyt is. A Ptk. az ügylet szereplőit definiálja, s e körben az ügylet inkább a kölcsönszerződéshez, mint az engedményezéshez hasonlít.

27. 2.5. A faktoring szerződés tárgya

A faktoring ügyletek jellemzően hosszú távon fennálló gazdasági kapcsolatot alapoznak meg, ezért a faktoring szerződések inkább keretjellegűek. A szerződés tárgyának meghatározásakor alapvetően a keretjellegű általános meghatározás szerepel és olyan felsorolások, feltételek kerülnek rögzítésre, amelyek alkalmasak a követelések azonosításához. Faktorálni csak létező, fennálló jogviszonyból származó követelést lehet. A jogviszonyok köre tekintetében a jogalkalmazó nem tett korlátozó rendelkezést, tehát akár kárkötelemből eredő követelés is engedményezhető.

Feltétele azonban a faktoring szerződésnek is, hogy ha még nem jött létre a faktorált követelés, lényeges elemei tekintetében akkor is olyan pontossággal meghatározható kell, hogy legyen, hogy utóbb annak azonossága tekintetében kétség vagy bizonytalanság ne merüljön fel a Ptk. 6:194.§ (1) illetve (2) bekezdése alapján. Amennyiben a szerződés megkötésekor a követelés már nem létezett, tehát a jogviszony megszűnt, akkor a faktorálási szerződés, mint lehetetlen szolgáltatásra irányuló megállapodás semmis a Ptk.6:107.§ (1) bekezdése szerint. Az új Ptk. kógens rendelkezése szerint - a régi Ptk.-val összhangban - nem lehet engedményezés tárgya a személyhez kötött követelés a 6:194.§ (3) bekezdése alapján. A faktoráláshoz az átruházott követelés kötelezettjének hozzájárulása nem szükséges, tekintettel arra, hogy az a kötelezett szerződéses helyzetére semmilyen kihatással nincsen.

27. 3. nyilvántartásba-vételi kötelezettség

6:406. § [Nyilvántartásba-vételi kötelezettség]

A faktor köteles a faktorálás tényét és az adós személyét a hitelbiztosítéki nyilvántartásba bejegyezni. Nyilvántartásba vétel hiányában a követelés az engedményezés ellenére nem száll át a faktorra, és a faktort a követelésen olyan jogok illetik meg, mint azt a zálogjogosultat, akinek a követelésen alapított zálogjogát nem jegyezték be a hitelbiztosítéki nyilvántartásba.

A faktor köteles a faktorálás tényét és az adós személyét a hitelbiztosítéki nyilvántartásba bejegyezni a Ptk.6:406.§-a alapján. Hitelbiztosítéki nyilvántartásba való bejegyzés hiányában a követelés nem száll át a faktorra, a faktort a követelésen csupán a be nem jegyzett jelzálogjogosult jogai illetik meg. A követelésnek a faktorra történő átszállását a tulajdonjog-fenntartáshoz és a pénzügyi lízinghez hasonlóan csak abban az esetben ismeri el a Ptk., ha a felek a faktorálás tényét és az adós személyét bejegyzik a hitelbiztosítéki nyilvántartásba. Az, hogy keretjellegű megállapodás esetén mi minősül a faktorálás tényének, majd a gyakorlatnak kell kialakítania.

A nyilvántartásba vételi kötelezettség célja a nyilvánosság biztosítása annak érdekében, hogy az adóssal szerződő harmadik személyek tudomást szerezhessenek arról, hogy az adóssal eredetileg megillető követelések már nem képezik a tulajdonát. A bejegyzési kötelezettség a faktort terheli, hiszen az ő érdekében áll a bejegyzés.

A nyilvántartásba vételi kötelezettség elmaradásához a jogalkotó súlyos jogkövetkezményeket fűz: a követelés nem száll át a faktorra, és a faktort a követelésen csak olyan jogok illetik meg, mint azt a zálogjogosultat, akinek a követelésen alapított zálogjogát nem jegyezték be a hitelbiztosítéki nyilvántartásba.

27. 4. A szerződés felmondása

6:407. § [A szerződés felmondása]

(1) A faktor jogosult a szerződést felmondani, ha

a) az adós a fizetőképességére és az átruházott követelés jogi helyzetére vonatkozó vizsgálatot akadályozza;

b) az adós vagyoni helyzetének lényeges romlása vagy a fedezet elvonására irányuló magatartása veszélyezteti megtérítési kötelezettségének a teljesítését;

c) az átruházott követelés kötelezettjének vagyoni helyzete oly mértékben romlik, hogy az veszélyezteti a követelés teljesítését.

(2) A szerződés felmondása esetén az adós köteles a faktor által fizetett összeget és kamatot megfizetni a faktornak, a faktor pedig köteles a követelést visszaengedményezni az adósra.

(3) Több követelés átruházása esetén a faktor jogosult egyes követelések tekintetében felmondani a szerződést.

A Ptk. 6:407.§-a a faktoring szerződés felmondásának eseteit a kölcsönszerződés szabályaival összhangban határozza meg. A faktort megillető felmondási jog egyfelől az adós, másfelől az átruházott követelés kötelezettjéhez kötődik.

A Ptk. 6:407.§ (1) bekezdés a) pontja alapján a faktor akkor jogosult a szerződést felmondani, ha az adós a fizetőképességére és az átruházott követelés jogi helyzetére vonatkozó vizsgálatot akadályozza. A finanszírozási ügyletekben a hitelező egyik legfontosabb jogosítványa, hogy akár a szerződéskötést megelőzően, akár annak fennállása alatt ellenőrizze azokat a feltételeket, amelyek az adós szerződésszerű teljesítését garantálják, így elsődlegesen az adós fizetőképességét, illetőleg az átruházott követelés jogi helyzetét. A jogalkotó ezt az ellenőrzési jogot olyan fontosnak ítélte, hogy annak akadályozása esetén a faktor számára azonnali hatályú felmondási jogot biztosított.

A Ptk. 6:407.§ (1) b) pontja szerint a faktor abban az esetben is jogosult a szerződést felmondani, ha az adós vagyoni helyzetének lényeges romlása, vagy a fedezet elvonására irányuló magatartása veszélyezteti megtérítési kötelezettségének a teljesítését. Felmondási oknak tehát két konjunktív feltétele van, egyrészt az adós vagyoni helyzete romlik, vagy a fedezet elvonására irányuló magatartást tanúsít, másrészt mindezek okozati összefüggésbe kell, hogy álljanak az adós megtérítési kötelezettségének teljesítésével oly módon, hogy azt legalább veszélyeztessék.

A Ptk. 6:407.§ (1) bekezdés c) pontja szerint a faktor jogosult a szerződést felmondani, ha az átruházott követelés kötelezettjének vagyoni helyzete oly mértékben romlik, hogy az veszélyezteti a követelés teljesítését. A faktor, mint hitelező jogos érdekét nemcsak az adós, hanem az átruházott követelés kötelezettje, azaz a harmadik személy vagyoni helyzetének romlása is veszélyezteti, hiszen a felek a szerződést abban a feltevésben kötötték egymással, hogy ez a harmadik személy a lejáratkor szerződésszerűen fog teljesíteni. A felmondás jogát is konjunktív feltételekhez köti a Ptk., hiszen nem elegendő a követelés kötelezettje vagyoni helyzetének romlása, hanem ezzel okozati összefüggésben a követelés teljesítésének veszélyeztetettsége is fenn kell, hogy álljon.

A szerződés felmondása esetén a Ptk. 6:407.§ (2) bekezdése értelmében a szerződéskötés előtti állapotot kell a feleknek helyreállítani, figyelemmel azonban arra, hogy a kötelem egyes elemei már teljesedésbe mentek. Erre tekintettel a faktor köteles visszaengedményezni az adósra a követelést, hiszen annak behajtása fő szabály szerint már nem kötelezettsége, megtérítési igényére figyelemmel azt vissza nem tarthatja. Az adós pedig köteles a faktor által fizetett összeget megfizetni, és az eltelt időre tekintettel az idegen pénz használatáért kamatot fizetni.

A Ptk. 6:407.§ (3) bekezdése világossá teszi, hogy több követelés átruházása esetén a faktort megilleti az a jog, hogy akár magát a keretszerződést, akár az egyes követeléseket felmondhassa.

27. 4. A kölcsönszerződés szabályainak megfelelő alkalmazása

6:408. § [A kölcsönszerződés szabályainak megfelelő alkalmazása]

A szerződésre egyebekben a kölcsön kifizetésének megtagadására, a kölcsönösszeg igénybevételének elmaradására és a kölcsön rendelkezésre tartására vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni

A Ptk.6:408.§-a a faktoring ügyletet a kölcsönszerződés egy speciális fajtájaként szabályozza, ennek megfelelően a kölcsönszerződésre előírt egyes szabályokat rendeli alkalmazni a faktor szerződésekre is. Alkalmazandók tehát a kölcsön kifizetésének megtagadására, a kölcsönösszeg igénybevételének elmaradására, és a kölcsön rendelkezésre tartására vonatkozó szabályok is. Erre figyelemmel a faktor a meghatározott pénzüsszeg kifizetését megtagadhatja, ha a szerződés megkötése után az adós körülményeiben, vagy az esetleges biztosíték értékében, vagy érvényesíthetőségében olyan lényeges változás állt be, amely miatt a szerződés teljesítése többé tőle el nem várható, és az adós felszólítás ellenére nem nyújt megfelelő biztosítékot (6:384.§). Az adós a faktoring szerződés esetén sem köteles a meghatározott pénzüsszeg igénybevételére, azonban ha nem veszi igénybe, köteles megtéríteni a faktornak a szerződés megkötésével kapcsolatosan felmerült költségeit (6:385.§). Amennyiben a szerződés szerint a pénzüsszeg megfizetésére a szerződéskötést követő meghatározott időn belül, vagy meghatározott feltételek teljesítése esetén kerül sor, a faktor köteles a meghatározott pénz összegét a szerződésben meghatározott idő elteltéig, vagy feltétel bekövetkeztéig az adós rendelkezésére tartani (6:386.§ (1) bekezdés). Az adós ebben az esetben köteles a faktornak a rendelkezésre tartott kölcsönösszeg után, a kölcsönösszeg rendelkezésre tartásának időtartamára díjat fizetni (6:386.§ (2) bekezdés).